

EKSAMEN

Emnekode: LBSAM10219 LUSAM10219 LMBSAM10217 LMUSAM10219 L-SAM10219	Emnenavn: Samfunnskunnskap og historie (1-7) Geografi og samfunnsfaglige metoder 1 (5-10) SAM102 Geografi og samfunnsfaglige metoder (1-7) SAM102 Geografi og samfunnsfaglige metoder 1 (5-10) Geografi og samfunnsfaglige metoder 1
Dato: 30.04.2020	Eksamenstid: 8 timer + 15 minutter til innlevering i Inspira
Hjelpemidler: Alle, unntatt kommunikasjon	Faglærere: Gitte C. Motzfeldt, Hildegunn Moland, Ronald Nolet, Kjetil Tysse-Hostad, Nicola Karcher
Om eksamensoppgaven og poengberegning: <p>Oppgavesettet består av 7 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare oppgaven.</p> <p>Alle hjelpemidler, unntatt kommunikasjon mellom kandidatene, er tillatt ved denne eksamenen. Eksamen skal være et selvstendig arbeid. Under eksamen er det ikke tillatt å kommunisere med andre personer om oppgaven, eller å dele utkast til besvarelse eller fullstendig besvarelse. Slik kommunikasjon er å anse som fusk. Innleverte eksamensbesvarelser blir kontrollert for plagiat.</p> Skrive besvarelse: <p>På hver side i besvarelsen skal du skrive ditt kandidatnummer (ikke navn!) og sidetall, slik: side x av y (for eksempel side 4 av 5).</p>	

Innlevering i Inspera

Du besvarer oppgaven i Word eller annet tekstbehandlingsprogram. Husk å lagre hele besvarelsen på din datamaskin som sikkerhetskopi før du leverer besvarelsen i Inspera!

Når du skal levere besvarelsen, lagrer du den (lagre som) PDF-fil. Så laster du opp PDF-filen i Inspera.

Du vil kunne se din besvarelse under arkiv i Inspera når eksamenstiden er utløpt (kl. 17.15).

Support:

Ta kontakt med eksamen-halden@hiof.no hvis du har spørsmål eller trenger veiledning angående funksjonaliteten i Inspera.

Sensurfrist: 22.05.2020

Merk: Grunnet Covid 19-situasjonen kan det bli behov for forlengelse av sensurfristen. Studentene blir i så fall informert om utsettelsen.

Karakterene er tilgjengelige for studenter i Studentweb.

Eksamensoppgaver SAM102, våren 2020

Studentgrupper:

LBSAM10219

LMBSAM10217

LUSAM10219

LMUSAM10219

L-SAM10219

Om eksamensoppgaven

Det ligger 2 oppgavesett her. Dere velger enten oppgavesett 1 om vær og klima, eller oppgavesett 2 om befolkningsgeografi og bærekraft. **Begge oppgavene i settet du velger skal besvares.**

Formaliteter:

Oppgave 1 (i sett 1 og 2) har en max begrensning på 2000 ord, og oppgave 2 (i sett 1 og 2) har en max begrensning på 1000 ord. For alle oppgaver gjelder font 12, linjeavstand 1,5.

Vekting

Vekting av oppgavene: oppgave 1: 60%, oppgave 2: 40%

Litteratur

Digital litteratur er tilgjengelig i Canvas. Det er også mal for kildehenvisning. Husk at du er selv ansvarlig for å føre riktige referanser og kildeliste til begge oppgaver.

Nyttige lenker finner du på side 7

Oppgave 1 a: Vær og klima

Til venstre ser du klimaframskrivninger for gamle Østfold fylke og til høyre ser du klimaframskrivning for gamle Hordaland fylke (kilde: klimaservicesenter.no). Tallene er fra 2016

ØKT SANNSYNLIGHET		SANNSYNLIG AUKE	
 Kraftig nedbør	Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann	 Kraftig nedbør	Det er venta vesentleg auke i episodar med kraftig nedbør både i intensitet og førekømt. Dette vil også føre til meir overvatn
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføringen	 Regnflaum	Det er venta fleire og større regnflaumar
 Jord- og flomskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder	 Jord-, flaum- og sørpeskred	Auka fare som følgje av auka nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke	 Stormflo	Som følge av havnivåstigning er det venta auke i stormflonivåa
MULIG ØKT SANNSYNLIGHET		MOGELEG SANNSYNLIGHET AUKE	
 Tørke	Til tross for mer nedbør, kan høgere temperaturer og økt fordampning gi økt fare for tørke om sommeren	 Tørke	Trass i meir nedbør, kan høgare temperaturar og auka fordampning auke faren for tørke om sommaren
 Kvikkleireskred	Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred	 Isgang	Kortare isleggingsseong, hyppigare vinterisgangar samt isgangar høgare opp i vassdraga. Nesten isfrie elver nær kysten
 Snøskred	Med eit varmare og våtare klima vil snøgrensa bli høgare, og regn vil oftare falle på snødekt underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred, og auke faren for våtsnøskred i skredutsette område	SANNSYNLIG UENDRA ELLER MINDRE	
 Snøsmelteflom	Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bortsett fra i Glomma, bli nesten borte mot slutten av århundret	 Snøsmelteflaum	Snøsmelteflaumane vil kome stadig tidlegare på året og bli mindre mot slutten av hundreåret
 Isgang	Kortere isleggingsseong. Ennå vinterisganger i innlandet, men mindre ismengder. Nesten isfrie elver nær kysten	USIKKER	
 Sterk vind	Trolig liten endring	 Sterk vind	Truleg lita endring
 Steinsprang og steinskred	Hyppigare episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene, men hovedsakelig for mindre steinspranghendelser	 Steinsprang og steinskred	Hyppigare episodar med kraftig nedbør vil kunne auke frekvensen av desse skredtypane, men hovudsakeleg for mindre steinspranghendingar
		 Fjellskred	Det er ikkje venta at klimaendringane vil auke faren for fjellskred vesentleg

Disse to framskrivningene sier noe om hvordan klima og vær er forventet å endre seg i to regioner i Norge. Noen endringer er det større sannsynlighet for enn andre. Denne oppgaven handler om:

1. å forklare endringer i vær og klima for disse to områdene. Hvorfor vil de skje? Du kan med fordel trekke inn globale sirkulasjonssystemer og tilbakekoblingsmekanismer i din besvarelse.
2. å drøfte hvordan tilpasninger til disse klimaendringene skjer. Gi eksempler på relevante klimatilpasninger for disse to regionene.

Bruk relevante kilder.

Oppgave 1 b: Vær og klima i skolen

Velg deg selv ut et klassetrinn. Med utgangspunkt i temaet "Vær og klima" skal du nå gjøre rede for hvordan du vil arbeide didaktisk for å utvikle elevenes kompetanse. Du velger selv varighet av undervisningsopplegget og hvilket emne i temaet du vil fokusere på. Besvarelsen må både inneholde kobling til ett eller flere kjerneelement(er) og tverrfaglig(e) tema sågar som til læreplanmål i Fagfornyelsen, og du må selv velge ut de som er relevante.

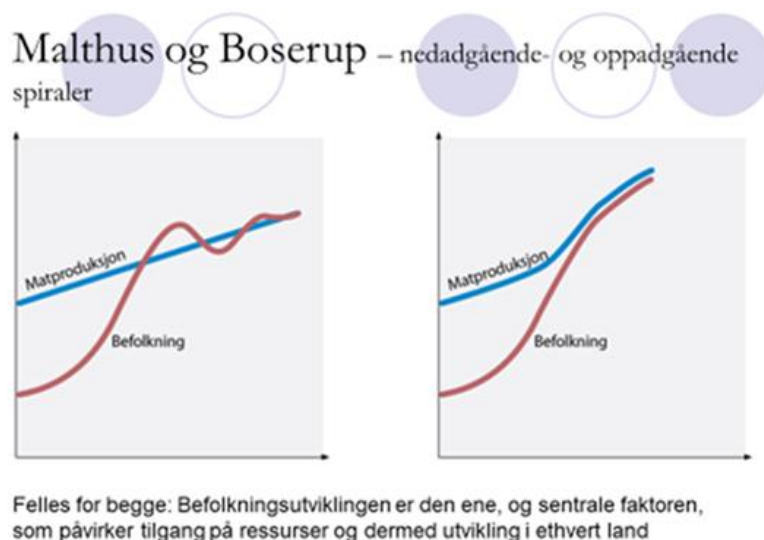
Dine didaktiske valg må være faglig begrunnede.
Bruk relevante kilder.

Oppgave 2 a: Befolkning og bærekraft

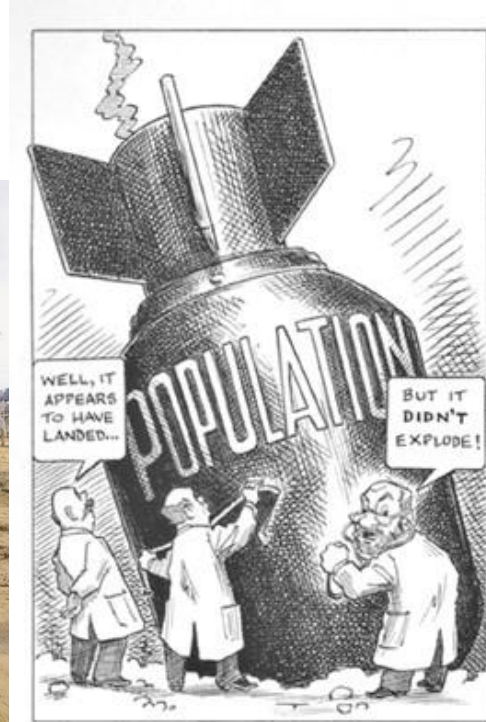
I befolkningsdebatten har sammenhenger mellom befolkningsutvikling og globale utfordringer vært gjenstand for mye oppmerksomhet. Særlig fokus har det vært på ressursgrunnet, og spesielt på matsikkerhet og klima. Dette har igjen påvirket hva man ser på som et optimalt folketall. Denne oppgaven handler om:

1. Redegjør kort for Malthus, Marx og Boserup sitt syn på sammenheng mellom befolkningsutvikling og samfunnsutvikling
2. Bruk eksempler og drøft disse synene opp mot nyere samfunnsutfordringer som nevnt tidligere i oppgaven.

Bruk gjerne illustrasjonene gitt nedenfor i din besvarelse. Bruk relevante kilder.

(CappelenDamm, geografi)

I mange land i Afrika er barneflokkene fortsatt store (fra Zimbabwe), mens barneflokkene i Europa er små.
Aschehoug, lokus.no

Oppgave 2 b: Bærekraftig utvikling i skolen

I introduksjonen til fagfornyelsen står det om samfunnsfaget:

“Samfunnsfag er eit sentralt fag for at elevane skal bli deltakande, engasjerte og kritisk tenkjande medborgarar” (Udir.no).

Velg deg selv ut et klassetrinn. Med utgangspunkt i temaet “bærekraftig utvikling” skal du nå gjøre rede for hvordan du vil arbeide didaktisk for å utvikle elevenes kompetanse. Du velger selv varighet av undervisningsopplegget og hva du vil vektlegge.

Besvarelsen må både inneholde kobling til ett eller flere kjerneelement(er) og tverrfaglig(e) tema sågar som til læreplanmål i Fagfornyelsen, og du må selv velge ut det som er relevant.

Dine didaktiske valg må være faglig begrunnede.

Bruk relevante kilder.

Nyttige lenker:

[Espere](#)

[Norsk Klimaservicesenter](#)

[FN](#)

[Meteorologisk institutt](#)

[CappelenDamm geografi nettsted](#)

[DON'T PANIC — Hans Rosling showing the facts about population](#)

[SSB-befolkning](#)